

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo poštne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst. r.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Kmetijstvo pa obrtništvo na Slovenskem.

(K jedni tih petindvajsetletnici).

(Dopis slov. rodoljuba).

Pri »Edinosti« je sotrudaik tudi gosp. Fran Podgornik. Med temi, ki poznajo nekoliko njegov duševni razvoj — menim — sem tudi jaz. Znano mi je, da se on ni hotel nikdar baviti s politikom, a tudi v obče pisati ne, dokler se ne utrdi filozofski v naziranjih o svetu in življenju. Ko pa je videl, da je to dosegel vsaj načelno, ni se več bal ne javnega govora, ne pisanja. Jeseni l. 1877. je bil nekoliko doma v rojstni dolini. Takrat ga je neki bližnji znanec spodbujal, naj vendar kaj napiše za Slovence! Poslušal ga je in takoj napisal prvo svojo slovensko razpravo ter jo poslal tedanjemu uredniku Mariborske »Zore«, gosp. Janku Pajku, ki je nedavno umrl kakor upokojeni prof. dr. J. Pajk. Sestavek Podgornikov je bil natisnjen v številku »Zore« od septembra do konca dec. 1877., in sicer pod naslovom: »Misli o duševnem napredku Slovencev«. Morda ne bo odveč, ako prepišem iz tega spisa jeden odlomek, in sicer (ker je za sedanje razmere značilno) tisti odlomek, ki ga je tedanji urednik »Slovenskega Naroda«, g. Jurčič, 7. nov. 1877., št. 254. in potem 8. novembra priobčil v podlistku svojega lista. Ta odlomek se doslovno glasi:

»Obrtništvo dosedaj slovenski narod v imeniti meri nima.« Kjer je, služi bolj za domače potrebe. Pa če tudi podlaga obrtništva visoko zboljšamo, imamo premalo ravne, rodne zemlje, da bi mogli prideltkov v masah obrtništva v pre- in izdelovanju podeljati. Iz tega pa sledi, da slovenski svet ne bo mogel s svojimi prideltki in izdelki kupčij in prevrata (preobrata) v svoj dobiček prestvariti. Tudi ni upanja, da bi se mogla razviti na Slovenskem velika kupčijska mesta, kakor na razkrižju potij. Ono znano pomorsko mesto*) je zdaj bistveno v tujih rokah, katero tudi prihodnje ne bo dajalo posebnega dobička Slovincem. Ako tedaj tudi slovensko zemljo z železnicami prepredejo v večji meri, kakor do zdaj, Slovinci ne bo imeli mnogo svojega izvažati. K večjemu bo videl tuje blago po domači zemlji prevažati in odvažati. Povsem nam je sklep dovoljen, da slovenski narod velikega bogastva ne bo nikoli dosegel in ga

ne more doseči. Karkoli sme Slovinci upati, je, da bo s pripomočki in soviti deloval in sebe ob svojem pošteno na neki stopinji omike redil. Vsi drugi upi so brez realne podlage, torej nikakor ne pametni.

Samo ob sebi torej se razume, da moramo za sedaj vse tiste poskušnje odobravati, ki merijo vzboljšanje ravno podanih močij katere so tla, brez katerih ne moremo nič početi. Racionalno bi bili morali tu početi; pa historične prikazni imajo pogostoma za držke tako, da se večkrat ne razvijajo po naravni poti. Kjer koli so se tedaj gospodaraka društva na Slovenskem enega ali več oddelkov snovala, bile so to naredbe zdravega uma. Če tudi s početka take naprave vidno ne koristijo, je že to neprecenljivo, da so vednostnega in praktičnega načela. Vsaka reč se s časom dalje razvija, da je le enkrat prav začeta. In da tukaj s hvalo, ki jo principijelno podpiramo, ne zaostanemo, moramo specifično prikazen navesti. Vsem Slovincem znane »Novice« imajo zraven drugih zaslug, ne gledé na to, ali so svoj namen povsem dosegle ali ne, zaslužno mesto v kulturni zgodovini. Ni pa treba tukaj dalje hvaliti, katere pokrajine slovenske pred drugimi ekonomično napredujejo; naj marveč za naprej vse skupaj skrb obračajo v poboljšanje prve podlage. Naj pomislijo, da je delavnost tukaj bolj neodvisna kakor vsaka druga, če se ozrejo, s čem se ima narod po drugih straneh boriti, predno si le podlago ustvari.

Tukaj tako rekoč po tihotapsko utegnemo toliko napredovati, da bomo smeli ponosni biti. In koliko dela je tukaj! Kdor je obupal nad drugim delovanjem in drugimi vsepri, naj se tu sem poda. Koristil bo prihodnjikom, ko bi tudi v najhujšem morali v tujem dahu izobraževati se. Naj pomisli, da bodo ti sinovi v najhujšem slučaju še vedno ino evropskega debla, in da za tem še tiči splošno ime, koje se zove človeštvo. Ko bi jaz moral specijalno razvijati, kako naj se tu na dalje počne, bi strokovnjakom v polje zašel, iz katerega me lahko zavrnejo. Zadoosti je navesti pogoje, katerih vresničenje dober sad prihodnosti obeta. Drugo prevažno merilo na slovensko ljudstvo samo kot tako položiti. Ako smo do zdaj v mislih imeli narod na sploh, moramo ga zdaj v njegove glavne skupine razdeliti. Gotovo primerna razdelitev za Slovinci je, ako trdimo da je glavni in največji del kmečki stan, in vse drugo v manjšini štejejo kar naravnost k nekmečkemu stanu. Nekmečki stan bi lahko

tudi izobrazenejši del imenovali. Tu je bilo že zdavnaj zagotovljeno, ali v zvezi temu dosedaj še vedno pritrgano. Da, naši poslanci so šli v deželni zbor, ali slavna vlada in njeni srčki naj pomnijo, da odslej ne bodo imeli pred seboj krotkih jagujet, pomnijo naj, da bo bliskalo in grmelo, da prej ne bo miru, dokler ne bo zadnja naša zahteva uresničena. Igrajmo »va banque«! Vlada in Nemci hočejo boj, zakaj bi ga mi ne sprejeli?! Zavest, da stoji ves narod za njimi, bo dajala našim poslancem moč, da bodo vztrajali na svojem mestu tudi v najhujšem boju. Sicer je pa to tudi njihova sveta dolžnost, saj jih je narod zato izbral, da vrše njegovo voljo, in narod hoče svoje pravice!

Ne bo dolgo in pokaže se, čegava bo zmaga!

Spravna akcija. Kakor je bilo že naznanjeno so se v ponedeljek sešli v ločene konference zaupniki s Češke in iz Moravske. Pa tudi ti konferenci sti bili še posvečeni formalnostim. Kakor v prvi skupni otvoritveni seji so govorniki izrazili svojo pripravljenost za pogajanja. Obema konferencama je priobčen novi vladni elaborat, a dr. Koerber je povdarjal, da vlada nikakor ne zahteva, da bi se isti ne smel spremeniti. Pozval je obe konference, naj proučijo te predloge in naj izrečijo svoje mnenje. V moravski konferenci je došlo med nemškimi in češkimi zaupniki do kontroverze, kdo je kriv, da se je pravna akcija, zasnovana po dež. zboru, ponesrečila. Dr. Koerber je priporočal, naj zaupniki čim prej dajo svoj odgovor. Izlasti je povdarjal to v konferenci iz Češke, češ da je čim hitreji razgovor potreben zato, ker bo v kratkem zopet sklican državni zbor Češki in nemški delegatje so se morali obvezati da bodo varovali tajnost o vsebini vladnega elaborata. V ponedeljek so imeli svoja posebna posvetovanja toliko češki, kolikor nemški delegatje. Tudi med obojestranskimi zaupniki in ministerskim predsednikom so se vršila posebna posvetovanja; v katerih je isti razlagal načela, od katerih se je vlada dajala voditi o sestavljanju elaborata.

Konečno naj še omenimo glasove, ki zatrjujejo, da je vlada pripravljena za slučaj, da tudi ta akcija ponesreči. V tem slučaju da hoče vlada oktroirati toliko uravnavo jezikovnega vprajanja na Češkem in Moravskem, kolikor tudi nov poslovni red za zbornice poslancev.

Španski državnik Sagasta je umrl

Isti je bil opetovano minister in ministerski predsednik. Bil je pristaš liberalnih in demo-

Politični pregled.

V Trstu, 7. januarja 1903.

Vstop slovenskih štajerskih poslancev v deželni zbor. Kakor znano, sta toliko e. kr. namestnik, kolikor deželni glavar v otvoritveni seji »zadostojenjem« pozdravljala zopetni vstop slovenskih poslancev v deželni zbor. Silno ju je veselilo, da je deželni zbor zopet polnoštevilčen. Mi smo že izvajali, da s tem izrazom »zadostojenja« nista imenitna gospoda še prav nič storila, ampak njih dolžnost da je, da ves svoj vpliv zastavita v to, da bo postopanje nemške ve čine tako, da bo slovenska manjšina ne le mogla vstrajati v zbornici, ampak da bo mogla tudi delovati za gospodarsko in kulturno blaginjo svojih volilcev! Ako gospoda prelivata le solze veselja na zopetnem vstopu, ne da bi se brigala za to, da bo večina odslej kazala tisto spoštovanje in upoštevanje manjšine, kakor jo zahtevata duh in namen parlamentarnega življenja, potem so njih solze zeló hinavske! »Domovina« izvaja:

»O kom drugem bi se reklo, da ga peče vest, ali visoka vlada že zdavnaj nima vesti, kadar gre za krivice, ki jih je storila Slovincem ona sama, ali pa njeni ljubljenci. Oni ljubeznjivi pozdrav je bila fraza, kakor smo jih od vlade navajeni, kakor berač mraza. Radovedni smo le, ali bo e. kr. namestnik tudi takrat kazal tako prijazno lice, ko bodo naši poslanci zahtevali — čujte, gospod e. kr. namestnik — najodločaje zahtevali, da preneha dosedanje preziranje naših narodnih, kulturnih in gospodarskih težej, da se končno prizna našemu narodu, kar mu

— Torej ga ni bilo? Kaj je to zopet? Bi li mogla tu dobiti voz?

— Moj voz sem dal nekim trgovcem, ki so šli preko na Štajersko. Kakega kmeta ne bi vzele? Res — kasno je že. Ni mnogo do devete ure. Ali glejte — tu gospod se vozi v vašo okolico — pak bi morda on hotel? — obrnil se je krčmar do Leva.

Lev je stal vedno na istem mestu in moral je ves čas od strani gledati na krasno deklico. Imela je na sebi dolg temen redin got od modre barve, ki jej je pokrival vso obleko, ki pa ni mogel skrivati divne dovršenosti precej visokega stasitega telesa. A bila je v resnici predivna — skoro čarobna! Gosti plavi lasje brez zlatega sjeja bili so temno pepelnasti in nenavadno svetli. Bili so spleteni v enostavno angleško frizuro. Očesi sta jej bili veliki in temni — kakor zametasti, bili sti »podolgaste oblike in velikih zenic, v katerih se je kresil in tresel solzan blešč in bili sti zasenčeni od dolgih kakor vlažnih trepalnic ter obočani od črnih obrvi. Nje ravni nosič se je spuščal od ozkega in precej nizkega čela do dražestno urezanih malih ustnic, za katerih rudečim

robom je bliščala belina malih gesticnih zobčev. Precej dolgi kakor labudov oviti vrat je padal v divno zloženi nekoliko ozki ramen, ki sti se spuščali do polnih laktov v krasno zaokroženi črti. Preko jedrih nežno zabočenih prsi se je poševno vil jermen potne torbice, ki se je prislajala k pasu. Ni si bilo lahko misliti več lepote in več harmonije, nego je bila v vsej tej prikazni te mlade nekako osemnajstletne deklice. Vsaka forma in vsaka linija se je skladala ubrano in vse je bilo zaokroženo, vse nežno in vse obilito čarom nedolžnega deklišstva in sveže mladosti. Ta harmonija se je pojavljala tudi v vsaki kretnji, v vsem vedenju — celó v vsaki gubi obleke. A ves ta sja — vse to čarobno razkošje je bilo odeto neko ljubo skromnostjo in dobrotnostjo, od katere je dobivalo poseben čar, kakor se pomladni cvet, posut od rose, polepšava tudi njenim briljantnim blestenjem. Očesi sti jej sijali miline in zvestobe, krasni lici sti pordečevali sramožljivosti, in sladki in ljubeznjivi smeh napravljal je v obrazu dve dražestni jamici. Na Leva je napravila deklica silen, nenavaden utis. Bilo mu je kakor da gleda v neki novi svet! In

on je v hipu pomislil na poznane mu mestne lepote z njihovo modo — njihovim nenaravnim prenavljanjem — njihovo samosvestnostjo! O tem je nekako čudno delovala nanj vsa ta prikazen — kakor da ga je spominjala na nekaj — kakor da je budila v njem nekaj — ali kaj?!

Ko se je Žid obrnil do Blinjeviča, obrnila je tudi ona ono krasno glavo do njega in se priklonila na lahko. Na ustnicah jej je plaval nasmeh, kakor da je hotela reči, kako ona dobro uvideva svojo fatalno, skoro smešno situvacijo, ali — ali —

— Ne — ne — dragi gospod Jakob! — je posegnila naglo krčmarju v besedo in sveži obrazek jej je obliila dražestna rdečica od sramožljivosti ali male jeze.

— Ako gospica želi, jaz sem pripravljen — mi bo le ljubo — je hitel Blinjevič uljudno, ako tudi nevoljno. Želel je biti sam; no, čutil je, da mu uljudnost velevala drugače. A slednjič bi taka krasna deklica omehčala tudi bolj trdega človeka! — Kam potuje gospica? — se je obrnil sedaj do krčmarja.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal Ksaver-Šandor-Gjalski; prevel M. C.

Lev je zamotal list, napisal še precej nečitljivo adreso, dal list gostilničarju, da ga odda na jutranjo pošto. Potem je, ne da bi se menil za račun, napisan na črni ploščici, poravnal istega, zažgal cigaro ter ustal, da bi izišel iz gostilne. V ta hip so se odprla vrata in v sobo je stopila mlada, krasna gospica. Bila je tako izredne lepote in pojav nje je bil tako nenavadno dražesten, da je Blinjevič obstal zamaknen ter se proti svoji volji globoko priklonil.

III.

— Ali ni bil danes pri vas noben voz za-me? Nizem prispela na predpoludanski vlak — a sedaj nimam voza — se je obrnila lepa deklica do krčmarja, zahvalivši se Blinjeviču na pozdravu, ljubko ali kratkim in nekoliko zmedenim kakor sramežljivim poklonom.

— Voz? Ni bilo nikaškega voza, gospica — jej je odvrnil Žid.

kratičnih idej in je imel radi tega čisto konflikt s španskimi generali. Dvakrat je moral bežati iz Madrida: povodom ustaje leta 1855. in 1866. Oba krat je ubežal na Francozsko. Sagasta je bil odličen državnik in je njegova smrt napravila globok utis v Madridu. Kraljeva rodbina je pokazala največje sočutje na njegovi smrti. Da si je sedanja vlada konservativna, vendar je ministerski svet sklenil, da se spominu Sagaste izkažejo največje časti. Truplo pokojnika so prenesli v komoro, kjer so je izložili. Občinstvo je prihajalo kropit v velikih množicah. Tudi sam kralj je prišel in se bržkone tudi udeležil pogreba.

Iz Hrvatske. V drugi polovici tega meseca se bo vršilo v Zagrebu posvetovanje delegatov hrvatskih opozicijskih strank v dosego sporazumljenja in zločnosti v opoziciji. Predsednik kluba koalirane opozicije v saboru, dr. Š. Brestyansky, je pozval na to posvetovanje tudi delegate iz Dalmacije.

Kruppova aféra v novi luči. Nemška socialno-demokratska stranka, katero je bil nemški cesar obdolžil, da je ona zakrivila smrt Kruppa, je ukrenila vse možno, da razjasni vso to afero v luči resnice in da dokaže resničnost svojih podatkov. Sedaj prinaša socialistiški »Vorwärts« prave senzacije, ki mečejo čudno luč na nemškega cesarja. »Vorwärts« dokazuje, da med nemškim cesarjem in pokojnim Kruppom ni obstajalo nikako prijateljsko razmerje, ampak da je tu le pretiravanje Viljemovo. Ko so italijanske novine raznesele vesti o homoseksualnih sramotah Kruppovih na otoku Capri, da je bil cesar Viljem prvi, ki je svetoval Kruppu, naj zapusti otok. Ko se je Kruppova žena obrnila do cesarja, naj jej pomore, da se jej mož povrne, verovala je tudi ona vestem v italijanskih listih in veroval jim je tudi cesar sam, kajti malo za tem je menil, da Kruppa treba staviti pod kuratelo.

Ta izjava cesarjeva je najhuje delovala na Kruppa, ker se je bal najhujšega, dobro poznavajoči odličnost svojega cesarskega »prijatelja«. V tem hudem položaju se je zavzel za Kruppa bivši minister mornarice ter je prepričal cesarja, da si je vse one vesti izmislila Kruppova žena. Na to je cesar spremenil svoje stališče, pak je menil: Zena mora pod kuratelo! In res so to pametno ali histerično ženo spravili v norišnico.

O Kruppovi smrti vlada popolna tajinstvenost. Prav oni dan, ko so prišli v Essen trije zdravniki, da bi odločili o nadaljnji usodi Kruppove soproge, je Krupp umrl po noči. Prejšnji večer je bil še zdrav. Morda se je bal, da bi zdravniki mogli mesto žene njega spraviti v norišnico, pak je — pravi »Vorwärts« — raje izbral fizično nego moralno smrt. Čim je Krupp zatisnil svoje oči, da je njegova žena postala povsem zdrava, a cesar da je bil prvi, ki jej je izrekel svoje sočutje na izgubi svojega »najboljšega prijatelja«.

V taki luči predstavlja afero socialistično glasilu.

Tržaške vesti.

Nekdanji komorni strežaj cesarja Maksimilijana. Te dni je umrl na Dunaju v pokojni nadzornik dvornih obedov Anton Grill v dobi 64 let. Pokojnik je bil rodom Čeh, žena pa mu je bila Barkovljanka. A naši kraji so se mu omilili tako, da so na njega lastno željo njegovo truplo prepeljali z Dunaja na pokopališče v Barkovlje.

Pokojni Grill je bil prvi komorni strežaj nesrečnega cesarja Maksimilijana, v čegar bližini je bil tudi v tistem usodnem trenutku, ko so nesrečnega Maksimilijana pri Queretaru ujeli. Tudi Grill je bil zajet od upornikov in izpustili so ga bili še le po dolgem času. Grill je vedel mnogo pripovedovati o tistih groznih dogodkih in je čustvom pijetete hranil mnoge spomine na nesrečnega cesarja Maksimilijana. Povrnivši se je bil vsprejet v avstrijsko dvorno službo. Postal je nadzornik dvornih obedov in je v tej lastnosti spremljal tudi blagopokojno cesarico Elizabeto na mnogih nje potovanjih po morju. Za dobe svojega dolgega službovanja je dobil raznih odlikovanj od svojega in družih vladarjev. Ko se je bil povrnil iz Meksike, bil je vsprejet tudi od cesarja in od starišev cesarjevih, katerim je moral poročati o zadnjih urah Maksimilijana.

Naši Barkovljani hranijo zvesto hvaležen spomin pokojnemu cesarju Maksimilijanu, saj so bili njegovi — sosede. Saj je še živih prih med njimi, ki pripovedujejo, kako dobroten jim je bil pokojni cesar, ko je bival v

njihovi bližini v gradu »Miramar«, kako ljubezniv je bil z vsakomur in kako naklonjen je bil temu našemu ljudstvu. Glavni priči o tem — čudno naključje — sti odšli v večnost ena za drugo: pokojni naš Ivan vitez Nabergoj in sedaj Anton Grill! Bodi jima lahka zemlja slovenska!

Obtožbe proti tukajšnji okrajni bolniški blagajni. Med raznimi vsakdanjimi bolj ali manje važnimi dogodki v Trstu, zasluguje v visoki meri zanimanje od strani javnosti kampanja, ki jo je zapričel dr. Depangher proti okrajni bolniški blagajni in katero kampanjo nadaljuje neizprosno v »Riformi« od številke do številke. Obtožbe, ki ki jih iznaša v javnost dr. Depangher proti rečeni blagajni, so najhuje — tako hude, da morajo — v slučaju, da so resnične — vzbuditi najodločnejši odpor v delavskih masah.

Mi ne vemo, da-li vse obtožbe imenovane doktorja odgovarjajo resnici; ali to vemo, da je (in sicer ravno zato, ker so obtožbe najhuje) njim, ki vodijo upravo rečene blagajne v neizogibno dolžnost, da pred javnostjo dokumentarično dokažejo neresničnost Depangherjevih obtožb, ali pa da proti njemu nastopijo — tožbo.

Istotako neizogibno potrebno je, da pojasnijo slučaj nekega Tito Conte-a, o katerem pripoveduje včerajšnji »Sole« in katerega uredništvo označa kakor tipičnega z vslikom na adresu Conti-a: Zlo, ako je trpiš v družbi z drugimi, je na pol veselje!

Rečeni Conte pripoveduje, da tri leta že plačuje v okrajno blagajno in prvičrat se je zgodilo sedaj, da je ostal v postelji. Bolan je bil od 26. decembra do 2. januarja, torej 8. dni. Da-si ni popolnoma ozdravel, je šel vendar zopet na delo. Ko pa se je predstavil pri blagajni, da bi prejel pristojajočo mu podporo za 8 dni, mu te podpore niso hoteli dati, ker da nima knjižice! Tri leta da so torej prejeli njegove prispevke, ne da bi se bili kaj menili za knjižico, a sedaj, ko bi mu morali dati kar mu gre, odrekajo, ker nima knjižice! In ko se je skliceval na svoje triletno plačevanje, da so se mu še smejali v lice!

To bi bil suhi slučaj, o katerem pripoveduje Conte. Če je resničen, potem se mora reči, da je tako postopanje — najblazje rečeno — nezaslišano; in če ta slučaj — kakor bi bilo posneti iz zatožeb Depangherjevih — tipičen, potem pa naravnost kriči po od pomoči.

Mi smo ozirom na gori omenjeno kampanjo dr. Depangherja ostajali v rezervi, pričakuj, da se stvari pojasnijo. Ker pa vidimo, da pojasnila le noče biti, ker so tu krvavo zadeti življenjski interesi siromašnih delavcev, moramo začeti klicati gospodi upraviteljem okrajne bolniške blagajne: dajte pojasniti! Vta klie nas sili še posebno dejstvo, da gre tu za interes premnogh slovenskih delavcev.

Za vitalne interese delavskih mas gre tu. Če ne gre drugače, naj te mase same uvedejo akcijo v ta namen, da pridejo stvari na jasno. Po naravi stvari bi se moralo vodstvo italijanskih socialistov postaviti tej akciji na čelo. Če pa morda ono iz razlogov, katerih mi ne umejemo, neč: tega, potem naj delavci sami store, kar je potrebno, da bo institucija, ustanovljena njim na korist, tudi res odgovarjala svojemu namenu. Mi moramo itak obžalovati, da dobivamo z Dunaja le fragmente socialne reforme, da ni sistema in nikake celotnosti! Tem huje je, ako še ta malo valed postopanja poklicanih organov v praksi postaja ali iluzorično, ali pa celo naravnost škodljivo za one, ki ravno potrebujejo organizovanega varstva!

Ob zvršetku leta 1902 je celjska »Dobrovina« v članku, črtajočem našo položenje, napisala mej drugim tudi nastopno:

O kranjskih razmerah ne moremo drugega reči, nego da jih iz sra obžalujemo. V zadnjem času smo tudi opazili, da hočejo nekateri presaditi kranjske razmere v obmejne pokrajine. Tem pač moramo svetovati, da naj ostanejo s svojo razdirajočo politiko tamkaj, kjer so bili dosedaj. Ako nam že ne morejo, ali pa tudi nočejo koristiti, naj nam vsaj ne škodujejo.

S Primorskega so nam vse leto dan za dnevom prihajale žalostne novice o zatiranju našega ljudstva tam doli. Zatira je Italijan in zatira je slavna e. kr. vlada, ako ne ravno direktno, tem poslednejše pa s tem, da pospešuje Italijane povsod, kjer jej je mogoče,

da-si bi morala vedeti, da si tako vzgaja in redi kačo v svojem nedru, katera komaj čaka, da jej izlije svoj strup v srce. Čudno, zares čudno je ravnanje slavne vlade. Kar se godi v Trstu in Istri, je edino le mogoče v naši Avstriji, v kateri ima oni največ pravice, ki najbolj vpije in komaj, komaj že čaka trenutka, da skoči preko črno-rumenih kolov. Drugje, recimo v Nemčiji, bi imela vlada za take neodrešence pripravljeno poštno šibo, pri nas se jih pa boža in boža in daje sladkorček za sladkorčkom! One pa, ki se protivijo takemu ravnanju, in to smo mi Slovenci, one pa tepe ob vsaki priložnosti. Dokaza za to našo trditev pač ni treba, ako samo omenimo boj za ljudske šole v Trstu.

Turška vlada ni toliko pristranska, kakor e. kr. avstrijska, in s tem je dovolj rečeno. Edino svoji žilavosti in zavednosti se ima naš narod na Primorskem zahvaliti, da ga že zdavnaj ni pogoltnil nenasitni Italijan. Upamo, da bodo naši vztrajali na začetem delu, in prihoda je leto jim morda prinese zmago, kajti končno mora le zmagati — pravica.

Dogodki v Riemanjih. Iz Riemanj nam »poročajo, da so dogodki zadnjih dni doveli do tega, da je tamošnji narodni sklenil popolnoma odstraniti vsako latinsko znamenje, ki bi jih morda še vezalo na latinski obred. Dne 6. t. m., na praznik sv. Treh kraljev po latinskem koledarju, so sklenili občinarji riemanski, da se v Riemanjih uvede vztočni cerkveni unijatski koledar. Tako je bil torej dne 6. t. m. za njih delaven dan, a praznik (Bogojavljenja (sv. Treh kraljev) bodo praznovali po vztočnem obredu dne 19. t. m. (dne 6. po julijanskem koledarju.) In začeli so tudi takoj postopati po tem sklepu. Ljudje so se razšli na delo po polju, za otroke je zvonilo v šolo in zbrali so vsi otroci (ni eden ni manjkal) pred šolskim poslopjem s knjigami v rokah. G. učitelj je bil seveda v največji zadregi in je poslal otroke domov z opozorjenjem, da danes ne more biti šole. Na to so šli otroci se stariši na delo. — Daljših svojih opazek nočemo dostavljati.

Vprašanje o izseljevanju. »Slovenec« piše:

»Prav umestno piše v tem oziru sobotna »Edinost«: Navihani agent bo vsikdar znal iskati poti, da se izogne določilom zakona. In bo navihaneec znal tudi onim, katere hoče zvabiti, dajati potrebna navodila v ta namen.« Tako je neki »navihaneec« zvalil mnogo naših ljudi v Južno Ameriko, kjer so prišli v roke največjim oderuhom. Isto se je zgodilo mnogim dalmatinskim izseljencem v Avstraliji. To je, kar se mera urediti. In to se zgodi tudi proti volji raznih agentur, ker to zahtevajo koristi ubogege ljudstva in ugled države.

Pevsko društvo »Kolo«. To društvo je imelo v nedeljo svoj redni občni zbor. — Iz tajnikovega poročila posnemamo sledeče podatke o delovanju tega društva: V prošlem upravnem letu je »Kolo« priredilo tri plesne venčke, koncert v Barkovljah, koncert (obletnica razvija društvene zastave) pri sv. Jakobu, velik izlet v Rihenberk, izlet v Boljune. Zraven teh korporativnih izletov je bilo več manjih v tržaško okolico, kjer je po možnosti vspodbujalo brate okoličane k vstajnosti in je porabljalo vsako možno priliko, da probudi čim več zaspanih mestnih prebivalcev.

Število podpornih in tudi rednih členov je v minolem društvenem letu precej naraslo, kar svedoči, da se »Kolo« vrti svojo pot — naprej.

V tem tajnikovem poročilu je nadalje izrečena prišrna zahvala vsem, ki so kakor si bodi podpirali to društvo. Posebna zahvala je pa izrečena slavnemu uredništvu »Edinosti«, katero je drage volje priobčevalo vse objave in naznanila, zadevajoče to društvo. Zahvala se je izrekla nadalje slav. »Delavskemu podpornemu društvu«, katero prepušča »Kolu« po jako nizki čeni društvene prostore.

Končno se to poročilo v lepah besedah spominja svojih dveh v prošlem letu premrlih členov: gg. Frana Boneta (ki je našel tragično smrt o februarjskih dogodkih) in Aatona Subana. Zborovalci, pozvani po društvenem predsedniku, so stoji zaklicali trikrat Slava blagima pokojnikoma. (O tej priliki naj omenimo, da pok. Bone še danes nima nagrobnega spomenika!) Tajnikovo poročilo so zborovalci soglasno odobrili.

Iz blagajnikovega poročila povzemamo, da je to društvo aktivno in da je imelo v minolem letu nad 7000 K prometa. Kakor prvo, tako je bilo tudi to poročilo soglasno odobreno. Ker sta bila v minolem letu gg. Kravos (blagajnik) in Kolb (arhivar) obrekovana po ljudeh, stoječih izven društva, je občni zbor izrekel tema gospodoma soglasno zaupnico. Občni zbor je sklenil, naj se »Kolo« vpiše v »Zvezo slovenskih pevskih društev«. Z volitvijo novega odbora je bilo zborovanje zaključeno.

Predsednikom je bil zopet izvoljen gosp. Miloš Kamušič. — Imena odbornikov in drugih funkcionarjev prinesemo potem, ko se odbor konstituirala.

Pevsko društvo »Danica«. S Kontovelja nam pišejo:

Včeraj je priredilo tuk. pevsko društvo »Danica« pevski večer, katerega so se udeležili skoro izključno domačini v precejšnjem številu.

Zabava je bila kaj prijetna v vsakem obziru.

Naši »Daničarji« so nam zopet polnili arca in duše z našo milo slovensko pesmijo, ki nas vselej navdušuje in vspodbuja k novemu delu.

Istotako nas je vspodbudil in navdušil g. Jaka Štoka v svojem lepem govoru, v katerem nam je priporočal slogu in skupno delovanje vboljšanje našega moralnega in gospodarskega položaja.

Priporočal nam je, naj ostanemo vedno zvesti svojemu rodu, posebno pa da se pripravimo na napade, ki nam jih bo odbijati v bližnji bodočnosti.

Tako lepega večera se skoraj ne spominjamo, škoda res, da nam je č. a. prehitro pošel. Poslovili smo se pa v trdni nadi, da se v kratkem zopet snidemo na tako lepi domači zabavi.

Pevskemu društvu »Danica« pa izrekamo svojo zahvalo ter mu priporočamo, naj nam v kratkem zopet priredi kako prijetno zabavo.

Železniška postaja v Rocolu. Dne 3. t. m. se je podala na lice mesta komisija mestnega sveta in magistrata, sestojeca iz g. Gairingerja in dra. Boceardija, katera sta zabeležila na zapisnik, da cesta za vozove pred postajo mora biti 8 ali najmanj 7 metrov široka. Kar se tiče druge ceste na levi strani železnice, naj se ista zniža na višino sedanje ceste na Katinaro.

Okrajna bolniška blagajna. V minolem tednu je bilo naznanjenih 1305 slučajev bolezni. Od teh je bilo 1132 oseb spoznanih zdravih, tako jih je še 1611 v podpori. Med te je šteti 206 bolnikov, kateri spadajo zavarovalnici proti nezgodam. Konstatiranih je bilo 165 prestopkov zdravniških odredb. Podpore v minolem tednu je bilo izplačane 15.596-56 K.

Zlat prstan, vreden 60 K je bil ukraden Dragotinu Z. iz Šklednja.

Izginol je 27-letni Dragotin Degian Antonio. Odšel je iz očetove hiše ne ve se kam. Stvar je naznanjena redarstvu.

Župnik cerkve pri jezuitih je naznanil včeraj redarstvu, da so mu nepoznani tatovi odnesli 600 K.

Poneverjenje. Vodstvo orožniške postaje na Proseku je dobilo nalog, naj opazuje ceste in poti in naj zasleduje nekega Matjeviča, kateri da je neki trditi na Reki poneveril nekaj tisočev kron. In res se je vodstvu žandarmerije posrečilo včeraj, da je Matjeviča aretiralo na postaji v Miramaru, ko se je z zadnjim vlakom vozil v Trst. — Matjeviča so privedli v tržaške zapore.

Dražbe promišlin. V četrtek, dne 8. jan. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promišlin: ulica Pasquale Besenghi, 2 konja in 1 voz; ulica Rena in ulica del Pozzo 1, hišna oprava in obleka; ulica Torrente 22, hišna oprava; Sv. M. Magd. zgornja 130, hišna oprava; ulica Lazzaretto vecchio 16, hišna oprava; ulica San Giovanni 8, vrtni; Androna del Moro, vrtni; ulica Madonna del Mare, papirni stroj; ulica Montuzza 12, hišna oprava; Androna della Punta 31, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. uri zjutraj 3.5 ob 2. uri popoldne 8.8 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.5. — Danes plima ob — predp. in ob — pop.; oseka — predpoludne in ob — popoldne.

Društvene vesti.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel svojo sejo v soboto zvečer ob navadni uri.

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu so darovali: gosp. Škerl Hanibal 2 K kot preostanek nekega računa z g. Andrejam Bogotaj v Škofjiloki, vrla čebelnica gđ. Ivanka Grk v Škedaču nabrala med sorodniki in prijatelji na dan sv. Štefana 3 K, Štefan Grk dodal 1 K in g. Ivan Sigmund 50 stot., vesela družba pri »Frankfurtu«, kibi pri gg. dr. G. in Stečko 4 K. Srčna hvala!

Vesti iz ostale Primorske.

× **Nov kanonik.** Cesar je imenoval župnika pri sv. Martinu pri Labinju, Ivana Belec a., kanonikom v konkatedralnem kspitlju v Pulju.

× **Shod vinogradnikov.** Z Vipavskega nam pišejo:

V gostilni »pri Rebku« vršil se je dne 4. t. m. zaupen shod vinogradnikov ondote okolice pod predsedstvom g. G. Madveščka, nadučitelja v Sv. Križu. Shod je bil sklican od gospoda učitelja Možine po inicijativi vrlih Brejcev. Skromnemu povabilu sklicateljev sta se takoj odzvala gospoda dr. Tuma, deželni poslanec v Gorici, in Strekelj, potovalni učitelj kmetijstva in Komna. Udeležba je bila nad vse pričakovanje obilna in to samih treznih mož, ki so pazno sledili izvajanju gg. govornikov, kar daje najlepše upanje za njihov napredek v bodočnosti.

Razpravljalo se je v glavnem o reorganizaciji vinarskih in sadjarskih zadrug ter prišli do zaključka, da se naj ustanovi v Gorici nekaka centrala vseh vinarskih, sadjarskih in družih gospodarskih zadrug za ves slovenski del dežele.

Po dovišenem zborovanju je bila jako animirana svobodna zabava in se je v ožjem krogu na predlog nekega v Trstu živečega nabralo 5 kron 43 stot. za družbo sv. Cirila in Metodija, ki se izroči tržaški podružnici! Darovalcem srčna hvala!

Vesti iz Kranjske.

* **Kri zastrupil.** V svarilo ljudem priobčujemo po »Slov. Narodu«: Trgovec in hišni posestnik Anton Verhovec na Poljanski cesti št. 66 v Ljubljani se je o zbiranju eiveb pred 14 dnevi zbral v roko, na kar se mu je začelo gnojiti. Gnojno mesto na roki je prebodel z iglo in si o tem zastrupil kri. Moral je v bolnišnico, kjer so mu roko prerezali, da je odtekla zastrupljena kri. Položaj njegov je nevaren, ker se je bati, da se vsa kri zastrupi.

* **Občinski zastop v Krškem** je imenoval župana dra. Tomaža Romiha in dra. Ivana Tavčarja častnima občanom.

Vesti iz Štajerske.

— **Enakopravnost na Štajerskem.** Slovenskemu trgu Sevnica na Štajerskem je bil obljubljen dvojzoben pečat za tedaj, ko bo potreben nov pečat. Nov pečat je res prišel, ali — samonemški! Tako postopanje poštne oblasti ni le skrajno krivično, ampak je tudi — farizejsko.

Vesti iz Koroške.

+ **Slovenske učiteljke izganjajo!** Iz Celovca pišejo »Slovenec«: G. Rudolf Menein, učitelj v Škocijanu, je imenovan za učitelja št. Iju pod Turjakom na Štajerskem. — Kratka, za mnogokoga morda nepomenljiva je ta novica, a vendar je v nji praveca slika naših žalostnih šolskih razmer. Zopet mora slovenski učitelj pobegniti iz dežele, v drugi deželi si iskati službe in kruha, ker mu obvladajoč h razmarah na Koroškem nečje pušiti mesta! Kakor pod rajnim nadzornikom Gobancem, tako in še huje je pod vladajočim Palla, da namreč slovenskemu učitelju, in naj je še tako vesten in priden učitelj, zgrenjajo življenje tako, da mu nagajajo, kjer le morejo, da končno odhaja iz dežele. Dober del tega seve opravlja nadzornik Palla, ki že skrbi za to, da služba slovenskega učitelja postaja kolikor mogoče — neprijetna. In tako je že lepo število izvrstnih slovenskih učiteljev moralo zapustiti deželo. In na pritožbe slovenskih poslancev, da primanjkuje slovenskih učiteljev, odgovarja Palla

smelo: Saj bi jih nastavljal, ko bi jih imel! Na drugi strani pa se izganjajo iz dežele! In tako deluje šolska uprava neprestano in dosledno na to, da izpodriva slovenske učitelje, da zabranjuje slovensko šolstvo. Tužna nam majka!

Razne vesti.

Krvava drama. Na Silvestrov večer se je v Prozorju na Hrvaškem izvršila grozna drama. Kmet Imbro Vinek, sila surov človek, mnogobrat kaznoven, ki je nedavno temu od sedel jedno leto ječe, je bil uprav nečloveški proti svoji ženi in svojim otrokom. Da se reši žene in treh sinov je dne 29. m. m. izval takov poboj, da so morali vsi bežati iz hiše. Zagrozil jim je, da ga ubije s sekuro, kdor ne gre iz hiše. Naslednjega dne se je nečloveški oče sešel s sinom Štefanom v neki drugi hiši domačega sela ter je pozval poslednjega, naj gre z njim domov. Tu pa je nečloveški oče pograbil sina za vrat in ga začel dušiti. Sinu se je posrečilo iztrgati se iz rok očetovih, a sin je v jezi pograbil sekuro ter udaril z njo očeta po glavi tako silno, da se je le ta mrtev zgrudil na tla. Sin se je sam prijavil sodišču.

Amerikansko. Sotrudniku lista »Echo de Paris« je pripovedoval te dni ljubimec saksonske prestolonaslednice, učitelj Giron, da je zastopnik neke ameriške novine telefonskim potom ponudil 1500 frankov za 20 vrstic, pisanih od roke princesinje.

Obrekovanje Rusije. Ruski listi protestirajo proti raznašanju krivih vesti o Rusiji. Pripovedujejo se namreč celo pripovedke o neredih na ruskih vseučiliščih, o političnih demonstracijah ruskih dijakov. Trdilo se je, da je bilo izgnanih iz Moskve dvajset tisoč brezposelnih delavcev, da so bili v Saratovu resni izgredi in da je bilo v Petrogradu aretiranih več odličnih oseb. Ruski listi zatrjujejo, da so vse te vesti fama izmišljotine brez nikakega temelja.

40.000 kron znaša glavni dobiček loterije dunajskega društva za umetne obrti. Opozorjamo naše cenjene čitatelje, da bo srečkanje ne preklicano dne 15. januarja 1903.

K reformi dijaštva.

(Po dr. Gaule-ju predaval A. R.)

(Zvršetek.)

Pradedje niso imeli smisla za naravo, kateri se je oživil šele početkom minolega stoletja. Kdo je imel pozneje zmisel za pogled na alpe ali morje? In mar nas ne prevzema ta pogled? Mar nas ne ojačuje? Mar ne pozablamo z njim na težave in skrbi? To je — užitek! Dalje: niso li naravne skrivnosti za vsacega nekaj prezanimivega, na katerega preiskovanju se nastajajo vedno širši sloji. Slednjič: ni li umetnost, ki je bila prej le nekaka specialiteta za plemenitše in bogataše, razvedrilo že skoraj za vsakoga? Le prepočasi se razvijamo, prepočasi spoznavamo lepoto sveta in pravo uživanje! Zakaj neki? Ravno radi tega, ker se jih toliko med početkom zaletava k alkoholu in se omamlja pa »pozablja skrbi«.

Tak človek seveda nima časa za spoznavanje naravne in življenske lepote. Občutke si je ravno z alkoholom naredil neobčutne in čudno ni, da nima zmisla za veselje, navdušenost itd. Z ozirom na presojevanje močij vedno slepljen od alkohola, se le težko bori z bedo in tudi veliko trpi radi nje.

Boj proti alkoholu je že danes precej razvit. Bolj ko je država ali dežela napredna, tembolj ga pobija. Vsepihi so naravnost velikanski. V vzhodnih delih Severne Amerike je že alkohol popolnoma izginil iz družabnega življenja. V to pa ni pomagala država s silo, katere ni nikjer dobra, pač pa vedno in vedno razpravljanje o tem vprašanju, ki je povsodi trdilo, da je alkohol škodljiv in da je življenje šele brez njega pravo.

Tamkaj uporabljajo delavci svobodne ure kaj pogosto za znanstvena raziskovanja. Njihove hiše so čiste in z lepimi vrtovi obdane. Obleka jim je snažna, da — skromna. Na prvi pogled se vidi, da oče denar porablja, mesto za alkohol, za olepšanje in zboljšanje domovja. In nima mar česa večji užitek na tem nego od alkohola?

A kaj nas vendar zadržuje, da se ne moremo otresti tega alkoholnega mačka? Nič drugega nego dedščina srednjega veka, ki je

prešla kakor navada v naše meso in kri. Da so tedaj ljudje pili, je umljivo. Ljudeni so bili v gospodo in sužnje. Prvi so, v svesti si, da jim ne more nikdo vzeti posestva, presanjali vse življenje v večni omami; drugo so bedni in obupni pili, da so zaspali in se tako osrečili. Nobeno sredstvo jih ni namreč rešilo suženjstva, a alkohol jih je težil!

To je bilo nekdanj in to nas sili delati kakor nekdanj! Ljudje ne vedo, da to ni več moderno — popivati. Srednjeveške razmere so izginile. Le grda razvada je ostala, kakor da svobodna družba ne bi izpodrinila sužnjav pa gospode! Poglejmo pa, koliko nas stoji ta dedščina! Statistika pravi, da je največkrat pijančevanje glavni ali vsaj postranski vzrok smrti. Kdo prihaja navadno v norišnice? Kdo postaja razbojnik, tat, ubijalec itd.? Le malo mislite in videli boste, da je skoraj pri vsih surovoetih sodeloval alkohol! In prav nič se ne motimo, če trdimo, da nekultura našega naroda, ki nas tlači na barbarsko stališče, na stališče bede in reve, korenini največ v pijančevanju. In mar ni ravno slovensko dijaštvo, žalibog, temu zlu jako podvrženo? Rečemo in pravimo, da je dijaštvo, v kolikor pijančuje, tudi krivo narodnega ginevanja, narodnega pešanja!

Tovariši! Tudi vi ste krivi, da se narod ne more povspeti, dokler ne razbijete spon, v katere vas veže alkohol, dokler nimate moči v sebi, da ste zatrli to kugo Slovenstva!

S tem odvzete sokrivdo na narodni bedi, s tem pa si tudi povečate upanje na boljšo bodočnost svojega naroda. Sami pa boste uživali svet z večim občutkom in z večjo radostjo!

Tovariši! Vas zadevuje alkoholno vprašanje pred vsemi; kajti vi ste izbrani za voditelje naroda v prihodnosti. Vi ste upanje, nada Slovencev! Ako pa hočete biti pravi vodje, morate korakati že sedaj z najboljšim vzgledom na čelu naroda!

Ne ozirajmo se, ne posnemajmo one inteligence, ki nima, in v svoji fini, visoki izobraženosti noče imeti vpliva na ljudstvo, na kmeta! Naj se le še nadalje sramuje jezika in izraza priprostega Slovence, češ, da ne zna z njim niti govoriti niti občevati!... Mi tega nečemo! Naš cilj naj je jednakoost mej meščani in deželani. Izobrazbo dajmo vsem rojakom!

Dolžnost je torej vsacega izmed nas, da stopa mej narod in ga bodri in poučuje radikalno! In ravno zato upamo, da dobimo sobojnikov tudi proti alkoholu, ker je to korenina zla! Na delo torej! Kadar bomo potem potrebovali pomoči v boju za naše narodne svetinje in naroden napredek, ne bo z nami vpilo le par frakarjev ali pa razkosane kupice ljudi, marveč s prepričanjem in zavednostjo se bo bojeval z nami ves narod, vse občine, in tudi hribovske občine!

Brzjavna poročila.

Anglija v Orijentu.

LONDON 7. (B.) »Daily Telegraph« piše glede na Dardanele: Naš materijalni interes v Orijentu je nehal. Ali vendar kakor velika pomorska vlast Anglija ne sme dovoljevati, da se drugim dovoljujejo predprave. Vzlic prijateljskim odnosom do Rusije moramo siliti na to, da sultan spolnjuje svoje obveze.

Ustaja v Maroku.

TANGER 7. (B.) Brzjavka iz Feza beleži, da se je položaj zboljšal. Pomanjkanje na živilih je nehalo. Skoro vsa mogočna plemena, ki so se bila pridružila upornikom, javljajo sultanu, da se mu zopet podreajo.

Nagodbna med Avstrijo in Ogrsko.

BUDIMPEŠTA 7. (B.) Ogrska korespondenčna pisarna javlja z Dunaja: Predpoludne ob 9. in pol uri je bila ministerska konferenca, na kateri so nadaljevali posvetovanje o protokolih, ki jih imati sestaviti obe vladi in o reakciji sklenjenih dogovorov. Konferenca so se udeležili oba ministerska predsednika ter finančni minister Böhm Bawerk. O poludne je bil ogrski ministerski predsednik v avdienci pred cesarjem. Popoludne se je Szell odpeljal v Budimpešto. Obojestranski referenti dovrše svoje delo tekom predpoludne ter določijo končno veljavni tekst uvajalnega zakona k avtonomnemu carinarskemu tarifu in tudi določila za promet z živino. Ogrski strokovni referenti odpotujejo jutri v Budimpešto.

Dogodki v južni Afriki.

PRETORIJA 6. (B.) Pod predsedstvom Sehalke Burgherja je bilo tu posvetovanje

burskih voditeljev, katerega so se udeležili Botha, Delarey in Smuts. Posvetovali so se o sestavi adrese, katero naj bi izročili ministru za kolonije Chamberlainu. V načrtu se prosi za amnestijo in dovoljenje, da se v tujini živeči Buri povrnejo v domovino.

BIRMINGHAM 7. (B.) Na nekem shodu volileev je imel Austen Chamberlain govor v katerem je izjavil, da je vojna sicer minola, ali da je rešiti še velikih nalog, katerih se dežela ne sme plašiti.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan) vpisane zadruge z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, modern sestav. Konkurenčna cena.

Album pohištva brezplačno.

Izvrstno delujoča gostilna

»Pri zlatem levu« v Kanalu

v soški dolini se daje v najem odnosno se tudi prodà. Gostilna ima velike hleve, obširen vrt, dvorišče in 10 opremljenih sob za prenočevanje tujcev.

Preskrbljena je tudi z vso hišno in gospodarsko opravo.

Radi gradnje bohinske železnice obeta se gostilni še večji promet.

Ponudbe sprejema lastnik

A Križnič, Kanal.

Naznanilo.

Podpisani večletni gostilničar v znani in zelo obiskovani gostilni »Pri zlatem levu« na trgu v Kanalu otvoril sem sedaj vis-a-vis v svoji hiši na novo: „Hotel Ulaga“.

Zagotavljam najboljšo in točno postrežbo z jedili. Točim pristna izvrstna domača črna in bela vina ter Dreherjevo pivo v sodčkih. Imam p. n. gg. gostom na razpolago elegantne sobe za prenočišče, shrambe za vozove in hleve za konje. V kratkem napravim na vrtu tudi kegljišče in kroglišče.

Prosim za obilen obisk ter se bžim z vsem spoštovanjem udani.

Fran Ulaga
lastnik.

Pozor na ta užig na zamašku !!!

V Rocolu

je na prodaj hiša s 2 prostori in priležnim zemljiščem. Več se izve v našem uredništvu.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA: Via Teza, vogal Via Libertas	ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (Solkan poslopje) in Via Riberge št. 21
--	---

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, srazel in slik. Izvršne naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.
ILUSTROVANJE CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na paroorod ali železnico franko.

„Edinost“

se prodaja

razven v že znanih tobakarnah
v mestu in okolici tudi pri

Josipu Danev

na Opčinah 204

in

Benjaminu Podboj

na Verdeli št. 170 (Bošket).

Oklic!

Sorodniki dne 19./12. 1902. v
Ljubljani umrlega gospoda **Josipa Schlaferja**, bivšega trgovca in hišnega po-
sestnika, sedaj zasebnika v Ljubljani,
se v njihovem interesu pozivljajo, da
se nemudoma pri podpisnem oglaševanju,
ker se gre za dedne pravice.

Dr. M. Pirc, odvetnik v Ljubljani,
Koledvorske ulice št. 26.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali
megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, ckvirjev, ogledal, stolic,
stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v
ulico Riborgo št. 25 po domače
k **Pierotu**. Tam vdobite vsake vrste
obuvala za moške, ženske in otroke.
Isti popravlja male stvari brezplačno
ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-
valo na debelo in drobno.

Lastnik: **Peter Rehar**.

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču
in drugih nervoznih stra-
steh, naj zahteva o tem
knjižico. Vdobi se brez-
plačno in franko v **Schwan-
nen-Apotheke**, Frankfurt a. M.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da
sem odprl

gostilno

v ul. Belvedere št. 23 B.

Točil bom izvrstna in pristna vina,
in sicer **dalmatinsko vino po 32
nvč., istrski refošk po 36 nvč.,
belo vipavsko po 40 nvč.**

Kuhinja bo vedno preskrbljena z do-
brimi jedili.

Priporočam se za obilen obisk

Fran Valetič.

Paglianova pijača

••• prof. Ernesta Pagliano •••

nečak pokojnega profesorja **Hieronima Pagliano**

je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notanje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo.
**Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higije-
nični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.**

Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na
lončku in ovitkih našo varstveno znamko.

Naročbe je naslovljati na tvrdko

Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco šte. 4.

TRGANJE

v rokah in nogah preneha vsa-
kemu v treh dneh ako se po-
služi **antirheuminega
mazila**. Cena steklenice
s točnim navodilom
in s poštnino, ako
se denar naprej
pošlje, glid.
1.20.

KAŠELJ

preneha ako se uporabi steklenico
trpotčevega soka in franco-
skega čaja. Cena s poštnino
ako se denar naprej pošlje
glid. 1.40. Pri zasta-
relih bolečinah
treba nadaljne
troške.

ŽIVOTNI BALZAM

„SALVATOR“

On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in vrinje bolezni.

Cena cmetu 12 steklenič 2 glid. 50 nvč., 24 steklenič

4 glid. 50 nvč., s poštnino, ako se denar naprej

pošlje lekarni

„SALVATOR“

v Varazdinu

(Hrvatsko)

EPICARIN

LILJANOVA POMADA

Svilene plinove MREŽICE!!

„ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti
po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPEGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi
svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema
tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po usertu ali popravke, krtere izvrši v
najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici
in na deželi v zmislu gesla: **Svoji k svojim!**

Čast mi je naznaniti p. n. s. občinstvu
mesta Trsta in okolice, da sem te dni otvoril
zalogo dalmatinskih naravnih vin. Pro-
dajam po zmernih cenah na debelo in v
steklenicah. Zaloga se nahaja v hiši **Emila
grofa Alberti-ja**, ulica Ghenga št. 8
zadej na dvorišču.

Namizna vina, črna, bela „Opello“ (schilcher).

Prodajam tudi na-aven in pristen tro-
pinjevec in olje.

Ker so naša dalmatinska vina ne samo
na glasu kakor izvrstna, ampak še znamenita,
tudi kakor okrepljajoča za bolnike
in malokrivnike, nadejam se za trdno,
da me bo s. občinstvo najmnogostevljeje
počasčalo se svojimi naročbami ter stem vršilo
na 4e narodno geslo: **Svoji k svojim!**

Odičnim spoštovanjem.

Matko Paič.

STROKOVNE KNJIGE

za krojaštvo.

1. Knjiga krojaštva za moško obleko 6 K

2. Krojni vzorci 3 K

Obe knjigi ob jednom naročeni 8 K.

1. Toaletta za žensko stroko 3 K

2. Krojni vzorci za perilna oblačila 3 K

3. Krojni vzorci za otroška oblačila 3 K

Vse tri knjige ob jednom naročene 6 K

Knjižice za vpisovanje mer za moške ali

ženske 1 krono.

Naslov:

M. KUNC, Ljubljana.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8

s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj.
odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo
kakor tudi povečala prostore s tem, da je
ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato,
da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam
cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno
blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz
prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in
ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu
je velikanski izbor platnenega in bombažnega
blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste peril
bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svile-
nine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke
Velikanski izbor snovij za narodne zastave in
trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke
po meri, katere izvrši najtočnejše in najnatan-
nejše po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

Zaloga šivalnih strojev

za domačo rabo
in obrtnike.

5 letno jamstvo

Mehanik-specialist za popraviljanje strojev vseh vrst

RUDOLF RÖTTL

TRST. — Piazza S. Caterina št. 2. — TRST

Obuvala!

Pri **Pepetu Kraševcu**

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. solo.

Bogata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatelj se pošt-
nine proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se
izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
piv. avstr. Lloyd.

Splošne slovenske gospodinj

Zahtevajte pri svojih trgovcih

novi

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Pekarna in slasličarna

Antona Peternel

v ulici Solitario št. 25.

Podpisani priporoča svojo pekarno in
slasličarno, v kateri se dobiva trikrat na
dan svež kruh in slasličice vsake vrste. Pro-
daja tudi: vsakovrstne moke iz ogrskih mli-
nov po najnižjih cenah, in pristni najfiniji
čofšk v steklenicah.

Sprejema se tudi domač kruh v pecivo

Udani

A. Peternel.

FRAN JIRAS

civilna in vojaška krojačnica

TRST

ulica Caserma št. 9

se priporoča v priliki imeno-
vanja gg. častnikov in kadetov.

v rezervi.

Moško obleko iz tu in inozemskih
snovij izvršuje točno in po jako
ugodnih cenah.

Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih
obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promesse izdaja k vsakemu zrebanju.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenja va in eskomptuje

izrebane vrednostn. papirje in novcuje zapale

k upone

Vinkuluje in divinkuluje

vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni

izgubi

Bozna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim
obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do
dne vzloga.

Promet s čeki in nakaznicami.